

Okvir djelovanja

Zajednički program Akcelerator rodne ravnopravnosti

Savjetodavna grupa civilnog društva

Pozadina

Zajednički program Akcelerator rodne ravnopravnosti (*Zajednički program*) predstavlja značajan iskorak u unapređenju rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena u Bosni i Hercegovini (BiH). Program napušta fragmentirane i kratkoročne intervencije te prelazi na sveobuhvatan, sistemski pristup osmišljen za rješavanje strukturnih prepreka i postizanje transformativnih promjena u saradnji s ključnim vladinim i nevladinim partnerima. Razvijen kroz konsultacije s partnerima iz javnog sektora, civilnog društva i međunarodne zajednice, te oslanjajući se na komplementarne mandate, ekspertizu i komparativne prednosti četiri agencije Ujedinjenih nacija — UN Women, UNICEF, UNDP i UNFPA (PUNOs – partnerske organizacije Ujedinjenih nacija) — Zajednički program je usmjeren na tri ključne oblasti:

1. **Eliminacija nasilja nad ženama i djevojkama (EVAWG)**
2. **Ekonomsko osnaživanje žena (EWE)**
3. **Unapređenje uloge žena u upravljanju i liderstvu (EWG&L)**

Zajednički program se zasniva na principima inkluzivnosti, održivosti i integracije, s ciljem rješavanja sistemskih izazova kao što su rodno zasnovano nasilje, ekonomska nejednakost i nedovoljna zastupljenost žena u upravljanju. Pokrenut u godini obilježavanja 30. godišnjice Pekinške deklaracije i Platforme za akciju, Zajednički program je usklađen s obavezama Bosne i Hercegovine izraženim u Gender akcionom planu BiH (2023–2027), prioritetima rodne ravnopravnosti u okviru procesa pristupanja EU te međunarodnim obavezama, uključujući CEDAW, Konvenciju Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija), kao i Agendu 2030 za održivi razvoj, u skladu s Okvirom saradnje Ujedinjenih nacija za održivi razvoj 2026–2030 (UNSDCF) za BiH, pružajući podršku BiH na putu ka rodnoj ravnopravnosti i održivom razvoju. *Zajednički program* se nadovezuje na uspješne prethodne programe, evaluacije i konsultacije sa relevantnim akterima, s ciljem ubrzanja napretka u oblasti rodne ravnopravnosti i prava žena.

Ova multisektorska inicijativa obuhvata cijelu Bosnu i Hercegovinu (BiH), uključujući Federaciju BiH (FBiH), Republiku Srpsku (RS) i Brčko distrikt (BD), kao i kantone i općine, primjenjujući integrisani pristup koji objedinjuje savjetovanje u oblasti javnih politika, jačanje kapaciteta i zagovaranje. Program ima za cilj rješavanje duboko ukorijenjenih izazova kao što su rodno zasnovano nasilje, rodne nejednakosti na tržištu rada i nedovoljna zastupljenost žena na rukovodećim pozicijama..

Za ostvarenje svojih ciljeva, *Zajednički program* stavlja fokus na ključne strateške oblasti:

- Usklađivanje zakonodavstva i jačanje institucionalnog odgovora u okviru EVAWG,
- Socio-ekonomske reforme i razvoj ekonomije brige u okviru EWE,
- Kreiranje rodno odgovornih politika i jačanje liderskih kapaciteta u okviru EWG&L.

Poseban fokus bit će stavljen na transformaciju tradicionalnih društvenih normi, integrisanu kroz sva tri stuba putem ciljanih intervencija usmjerenih na suzbijanje rodni stereotipa i promoviranje podijeljenih odgovornosti. Ključni korisnici programa uključuju žene i djevojčice u svojoj njihovoj raznolikosti - kako liderke i potencijalne liderke, tako i one koje su u riziku od zaostajanja usljed nasilja, isključenosti ili diskriminacije, uz poseban naglasak na princip „niko ne smije biti izostavljen“. Muškarci i dječaci također su uključeni kao nosioci promjena u cilju prevazilaženja štetnih društvenih normi i unapređenja rodne ravnopravnosti.

Implementacija *Zajedničkog programa* provodi se u bliskoj koordinaciji s ključnim institucionalnim partnerima, prije svega Agencijom za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, Gender centrom Federacije Bosne i Hercegovine i Centrom za jednakost i ravnopravnost polova Republike Srpske, čime se osigurava snažno institucionalno vlasništvo i usklađenost s nacionalnim mehanizmima za rodnu ravnopravnost. *Zajednički program* promovira sistemsku saradnju između institucija vlasti, organizacija civilnog društva i lokalnih inicijativa, aktera iz privatnog sektora, akademske zajednice, kao i kulturnih i vjerskih lidera. Korištenjem modela Multi-Partner Trust Fund-a, *Zajednički program* osigurava operativnu efikasnost i transparentnost, uz istovremeno omogućavanje doprinosa više donatora.

Usvajanjem agilnog i integrisanog pristupa, *Zajednički program* teži stvaranju mjerljivih i dugotrajnih rezultata, u skladu s Okvirom za saradnju Ujedinjenih nacija za održivi razvoj 2026-2030 (UNSDCF) za BiH, te podržavajući put Bosne i Hercegovine ka rodnoj ravnopravnosti i održivom razvoju.

U znak priznanja ključne uloge civilnog društva u unapređenju rodne ravnopravnosti, *Zajednički program* uspostaviti će **Savjetodavnu grupu civilnog društva (SGCD)** kao formalni, konsultativni mehanizam kako bi se osigurala inkluzivna, participativna i odgovorna implementacije programa.

Svrha Savjetodavne grupe civilnog društva

SGCD će obavljati **savjetodavne i zagovaračke funkcije**, jačajući stratešku saradnju između civilnog društva i učesnika *Zajedničkog programa* (UN organizacije) te njegovih partnera tokom cijele implementacije *Zajedničkog programa*. Također, grupa će doprinositi jačanju glasova civilnog društva, posebno marginalizovanih grupa, kako bi njihovi interesi, znanje i iskustva bili uzeti u obzir pri dizajniranju, implementaciji i osiguravanju održivosti programa.

Predsjedavajući/a SGCD-a predstavljaće SGCD u Upravnom odboru *Zajedničkog programa*, pod uslovom da organizacija kojoj predsjedavajući/a pripada nema trenutne niti planirane ugovore sa participirajućim UN agencijama koji bi koristili toj organizaciji. Ova odredba osigurava jasnu i nezavisnu zastupljenost perspektiva civilnog društva unutar mehanizma upravljanja programom.

Uloge i odgovornosti

a. Savjetodavna uloga

- Pružanje strateških i tehničkih savjeta o programskim aktivnostima, novonastalim rizicima i kontekstualnoj relevantnosti u okviru sva tri stuba *Zajedničkog programa*.
- Davanje doprinosa razvoju prijedloga javnih politika, normativnih inicijativa i ključnih rezultata kroz kontinuirane povratne informacije.

Sufinansira
Evropska unija

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK

Švedska
Sverige

UJEDINJENE NACIJE
BOSNA I HERCEGOVINA

- Razmjena naučenih lekcija, inovativnih pristupa i relevantnih dokaza iz prakse organizacija civilnog društva.

b. Zagovaračka uloga

- Djelovati kao zagovornici rodne ravnopravnosti i vizije *Zajedničkog programa* unutar svojih zajednica i platformi,
- Podsticati javni angažman i promovisati odgovornost za preuzete obaveze u oblasti rodne ravnopravnosti,
- Pružati podršku koordinacionoj i partnerskoj ulozi *Zajedničkog programa* kroz povezivanje sa širom zajednicom civilnog društva i pokretima za socijalnu pravdu.

c. Saradnja i partnerstvo

- Olakšavati komunikaciju između UN agencija koje rade na *Zajedničkom programu* i lokalnih zajednica, osiguravajući kontinuirane povratne informacije.
- Doprinositi vidljivosti i legitimnosti *Zajedničkog programa*.
- Učestvovati u radu Tehničke savjetodavne grupe radi usklađivanja između programskih stubova/oblasti.

Kopredsjedavajući/e

SGCD-om će kopredsjedavati UN Women (u svojstvu vodeće partnerske UN organizacije) i predstavnik/ica organizacija članica SGCD-a.

Predsjednik/ica SGCD-a iz reda civilnog društva biće nominovan/a i izabran/a od strane članova SGCD-a, između predloženih predstavnika organizacija članica, tokom prvog sastanka SGCD-a. Izbor će se vršiti konsenzusom ili, po potrebi, prostom većinom prisutnih organizacija članica SGCD-a.

Predsjednik/ica SGCD-a imenuje se na period od jedne godine, uz mogućnost jednog ponovnog izbora, te predstavlja SGCD u Upravnom odboru *Zajedničkog programa*, u skladu sa odredbama o sukobu interesa utvrđenim ovim Okvirom djelovanja.

Članovi

SGCD će se sastojati od **10–15 članova, predstavnika/ica organizacija civilnog društva**, koji će biti odabrani putem **transparentnog javnog poziva** i procesa evaluacije.

Članstvo je institucionalnog karaktera. Svaka odabrana organizacija imenuje **jednog zvaničnog predstavnika i jednog zamjenskog predstavnika** koji će učestvovati na sastancima SGCD-a.

Sastav SGCD-a će osiguravati:

- Zastupljenost organizacija, uključujući i velike, etablirane aktere, kao i manje lokalne, terenske (grassroots) grupe koje rade sa i u korist:
  - Romkinja i žena iz etničkih manjina

- Žena iz ruralnih područja
- Žena sa invaliditetom
- LGBTIQ+ zajednica
- Mladih i djevojčica adolescentkinja
- Žena pogođenim sukobima
- Starijih žena
- Poduzetnica i žena u biznisu
- Samohranih majki
- Geografsku ravnotežu između FBiH, RS i Brčko Distrikta
- Usklađenost sa tri stuba/oblasti *Zajedničkog programa*
- Ravnoteža između iskustva u zagovaranju, pružanju usluga i mobilizaciji na lokalnom nivou

Svaka odabrana organizacija civilnog društva (OCD) mora biti formalno registrovana u Bosni i Hercegovini i imati dokazano relevantno iskustvo u oblasti rodne ravnopravnosti, prava žena ili srodnih područja socijalne pravde.

Članovi SGCD-a učestvuju **kao predstavnici svojih organizacija civilnog društva** donoseći u savjetodavni dijalog perspektive, iskustvo i ciljne grupe svojih organizacija. Organizacije mogu biti povezane sa implementacionim partnerima agencija UN-a; međutim, one neće imati nikakvu ulogu u nadzoru programa niti pravo odlučivanja u vezi sa raspodjelom sredstava ili upravljanjem programom.

Proces odabira

Biće objavljen javni poziv. Formirat će se selekciona komisija sastavljena od ključnog osoblja iz uključenih agencija Ujedinjenih nacija, koja će davati preporuke. Članovi selekcionarne komisije ne smiju biti povezani sa organizacijama koje mogu dostaviti prijave. Cijeli proces odabira biće uredno dokumentovan, uz osiguranje transparentnosti.

Odabir će osigurati:

- Tematsku raznolikost u skladu sa tri stuba-oblasti *Zajedničkog programa*;
- Zastupljenost marginaliziranih i ranjivih grupa;
- Geografsku ravnotežu širom Bosne i Hercegovine;
- Kapacitet organizacija za konstruktivno učešće u političkom dijalogu i doprinos savjetodavnim procesima.

Odabir će se zasnivati na zaslugama, raznolikosti i usklađenosti sa prioritetima *Zajedničkog programa*.

U slučaju da se prijavi više organizacija koje predstavljaju iste ili slične zajednice, komisija za odabir može primijeniti dodatne kriterije kako bi osigurala pravednu i uravnoteženu zastupljenost, uključujući:

- **Geografsku komplementarnost**, osiguravajući zastupljenost različitih regija Bosne i Hercegovine;

- **Dokazano aktivno angažovanje u zajednici koju predstavljaju**, uključujući rad na terenu i direktno angažovanje u zajednici;
- **Iskustvo relevantno za prioriteta područja *Zajedničkog programa* i učešće u politikom dijalogu;**
- **Kapacitet organizacije za doprinos savjetodavnim procesima na nacionalnom nivou;**
- **Komplementarnost stručnosti ili pristupa** među članovima SGCD-a.

Gdje je to prikladno i ukoliko prostor dozvoljava, komisija za odabir može uključiti više od jedne organizacije koja predstavlja sličnu zajednicu, ukoliko to doprinosi geografskoj ravnoteži ili jača zastupljenost marginaliziranih grupa.

Mandati će trajati tokom cijelog razdoblja *Zajedničkog programa* (2026–2028).

Modaliteti rada

- SGCD će se sastajati **najmanje dva puta godišnje**, uz dodatne tematske konsultacije prema potrebi.
- UN Women djelovaće kao **Sekretarijat**, organizujući sastanke i praćenje dogovorenih aktivnosti.
- Aktivnosti i zadaci biće zajednički dogovoreni i praćeni.

Svaka organizacija članica:

- Odgovorna je za osiguravanje redovnog učešća svog/je imenovanog/e predstavnika/ice;
- Može zamijeniti svog/ju predstavnika/icu putem pisane obavijesti Sekretarijatu;
- Očekuje se da se interno konsultuje sa svojom zajednicom prije ključnih sastanaka SGCD-a.

Etička načela i nezavisnost

- Članovi SGCD-a su nezavisni akteri i ne smiju govoriti u ime agencija UN-a niti tvrditi da imaju institucionalnu podršku, osim ako je to izričito dogovoreno;
- Članovi se mogu javno predstavljati kao „Član/ica SGCD-a, UN BiH“;
- Članovi SGCD-a moraju prijaviti sve postojeće ili planirane finansijske odnose sa agencijama UN-a u okviru *Zajedničkog programa*;
- Članovi ne smiju učestvovati u odlukama vezanim za raspodjelu grantova;
- Moraju imenovati predstavnike koji su ovlašteni da djeluju i govore u ime svoje organizacije.

Beneficije i podrška

- Članovi SGCD-a doprinose volonterski; **može se osigurati skromna podrška (npr. nadoknada putnih troškova/smještaja)** kako bi se omogućilo učešće predstavnika organizacija članica.
- Agencije UN-a će obezbijediti pristup informacijama, mogućnosti umrežavanja i zajedničke platforme za kolektivno zagovaranje i učenje.

Sufinansira
Evropska unija

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK

Švedska
Sverige

UJEDINJENE NACIJE
BOSNA I HERCEGOVINA

Click or tap here to enter text.

UNITED NATIONS
DEVELOPMENT PROGRAMME

za svako dijete